

ПИЁЗ

Таҳлили пиёз ҳамчун маҳсулоти содиротӣ

Номи илмӣ

Allium séra

Бузургтарин истеҳсолкунандагон

Чин

Ҳиндустон

Бузургтарин Содиротчиён

Чин

Нидерландия

Бузургтарин Воридотчиён

ИМА

Индонезия

Мундариҷа

Маълумоти умумӣ	2
Хусусиятҳои афзоиш ва ҳосилдиҳӣ	2
Мавсими пухтарасии пиёз дар ноҳияҳои вилояти Хатлон	3
Навъҳои бештар паҳнгардидаи пиёз	3
Назари оморӣ	4
Нархи пиёз дар Тоҷикистон	5
Истеҳсоли пиёз дар ҷаҳон	6
Содироти пиёз	7
Воридоти пиёз	9
Раванди тайёр намудани пиёз барои содирот	10
Муҳлати ҷамъоварии пиёз	10
Нигоҳдории пиёз	11
Баста бандӣ	12
Интиқоли пиёз.....	12
Талаботи стандарти барои пиёз	13

Маълумоти умумӣ

Пиёзи бехӣ яке аз зироатҳои сабзавотии хеле васеъ паҳн гашта дар олам мебошад. Пиёзи бехӣ дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон қариб, ки тамоми сол парвариш карда мешавад. Дар тибби халқӣ пиёзи кабуд ва оби он барои муолиҷаи касалиҳои дарунрав, туберкулез, дикки нафас, зуком ва дигар касалиҳо васеъ истифода бурда мешавад.

Дар таркиби пиёзи бехи 14–16,5% моддаҳои хушк, 7,8-11,1% қанд, (аз он ҷумла 4,8–8,2% сахароза), то 3,0-4,5% сафеда, 0,4-0,5% рағван, 0,6% клетчатка ва 0,7% моддаҳои мине-ралӣ (калий, сулфур, фосфор, калтсий, мис, оҳан, рӯх, алюминий ва ғайра) дорад. Пиёз аз витаминҳои В₁, В₂, В₆, С, РР, Е бой буда, ба микдори зиёд дар бехаш аз 1,3 то 6,9 мг%, дар барги сабзаш аз 19 то 57 мг % витамини С (кислотаи аскорбонат) дорад.

Пиёзро қариб дар ҳама намуди таомҳои миллӣ истифода мебаранд. Пиёз таомро хуштаъму ҳозим, тарашшӯхи шираи меъдари зиёд ва қобилияти хурок ҳазмкунии организмро зиёд мекунад.

Пиёзи бехӣ зироати сабзавотии сармобардор буда, тухмии он дар ҳарорати 3 - 5 ° С гармӣ аз замин неш зада мебарояд. Пиёз дар ҳарорати 19-20 дараҷа гармӣ нағз сабзида, нашъунамо мекунад. Дар ҳарорати 20-25 дараҷа гармӣ бехаш мерасад.

Пиёзи бехӣ дар мӯҳлатҳои гуногун парвариш карда мешавад (аввали тирамоҳ, тирамоҳу баҳорӣ).

Хусусиятҳои афзоиш ва ҳосилдиҳӣ

Дар шароити иқлими кишвар пиёз дар се мӯҳлат кишт карда мешавад:

- Аввали тирамоҳ (аввал ва охири моҳи сентябр);
- Тирамоҳӣ – (охири сентябр ва нимаи дуюми октябр);
- Аввали баҳорӣ (аввал ва охири феврал - аввали март);

Ба кишти аввали баҳорӣ кишти зимистониро низ дохил кардан мумкин, ки кишт аз охири декабр то аввали феврал, ки аз шароити хуби боду ҳаво истифода бурда кишт карда мешавад. Дар ин сабаб аз аввали баҳор сар мешавад ва ин омил ба даст овардани ҳосили баланди пиёз мебошад. Кишти тирамоҳӣ (миёнаи моҳи октябр ва аввали моҳи ноябр) имконият медиҳад, ки дар моҳҳои июл-август ҳосили баланду босифати беҳии пиёз гирифта шавад.

Ҳосили кишти аввали баҳориро дар охири моҳи август ва сентябр чамъоварӣ намуда, онро дар фасли тирамоҳу зимистон нигоҳ медоранд.

Барои гирифтани ҳосили баланди пиёз зичии ниҳолҳо дар 1 метри мураббаъ бояд аз 100 то 150 ниҳолро ташкил кунад. Омил дигари ҳосили баланд ин дур кардани алафҳои бегона аз майдони пиёз аст ва ин амалро яқоя бо тоқакунии ниҳолҳо низ гузаронидан бомаврид аст.

Мавсими пӯхтарасии пиёзи бехӣ дар вилояти Хатлон

ноҳия	апрел	май	июн	Июл	август	сентябр
Бохтар						
Кушониён						
Вахш						
Хуросон						
Дусти						
Қубодиён						
Ҷ Балхи						
А Ҷоми						
Ҷайхун						
Панҷ						
Шаҳритус						
Ёвон						

Н Хисрав				
Левакант				
Кӯлоб				
Муминобод				
Восе				
Ҳамадони				
Фархор				
Темурмалик				
Дангара				
Ховалинг				
Шоҳин				
Балчувон				
Норак				

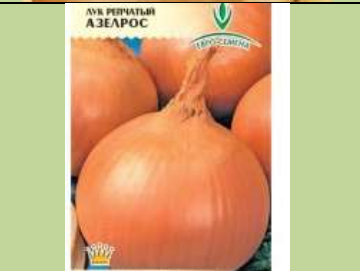
Эзоҳ: Дараҷаи фарорасии мавсими ҳосилгундорӣ, %

5	10	30	55
---	----	----	----

Навъҳои бештар паҳнгардидаи пиёзи беҳӣ

Аз рӯи истифода навуҳои пиёзи беҳиро барои истифодабарии хӯроқа, барои нигоҳдорӣ зимистон ва барои содирот ба берун аз ҷумҳури истифода мебаранд. Аз рӯи давомнокии давраи нашъунамо пиёз ба гурӯҳҳои зерин ҷудо мешаванд: пешпаз (90-92 рӯз); миёнапаз (115 -120 рӯз); дерпаз (130 – 140 рӯз);

Навъ	Расм	Хусусиятҳои хоси навъ
Испани-313».		Навъи руссӣ, дерпаз, давраи нашъунамо дар вақти кишти тирамоҳӣ (октябр - ноябр) 270 - 280 рӯз ва дар вақти кишти баҳорӣ (феврал-март) 170-180 рӯзро ташкил медиҳад. Ҳосилнокиаш аз 300 то 500 кг/м ² . Чидани ҳосил август – сентябр.
«Пешпазак».		Навъи тоҷикии тирамоҳӣ. Навъи пешпаз. Фақат тирамоҳ кишт карда мешавад. Мӯҳдати пухтарасӣ 210 - 225 рӯз мебошад. Вазни миёна 100-120 грамм бошад. Ҳосилнокиаш 400 – 500 кг/м ² . Ин навуи пиёз барои истеъмол дар муддати моҳҳои май-октябр бештар истифода бурда мешавад.
Универсо F1 / Universo F1		Навъи миёнадерпазак, аз неш зада баромадани ниҳолҳо то пӯхта расидани беҳмеваи пиёз 115-125 рӯз. Нигоҳдорӣ то 6-моҳ. Мевааш гирд, рангаш тиллоранги хокӣ, вазни миёнаи беҳпиёз 110-200 грамм. Ҳосилнокиаш бениҳоят баланд мебошад. Ба касалиҳои фузариоз ва пӯсиши реша тобовар аст.

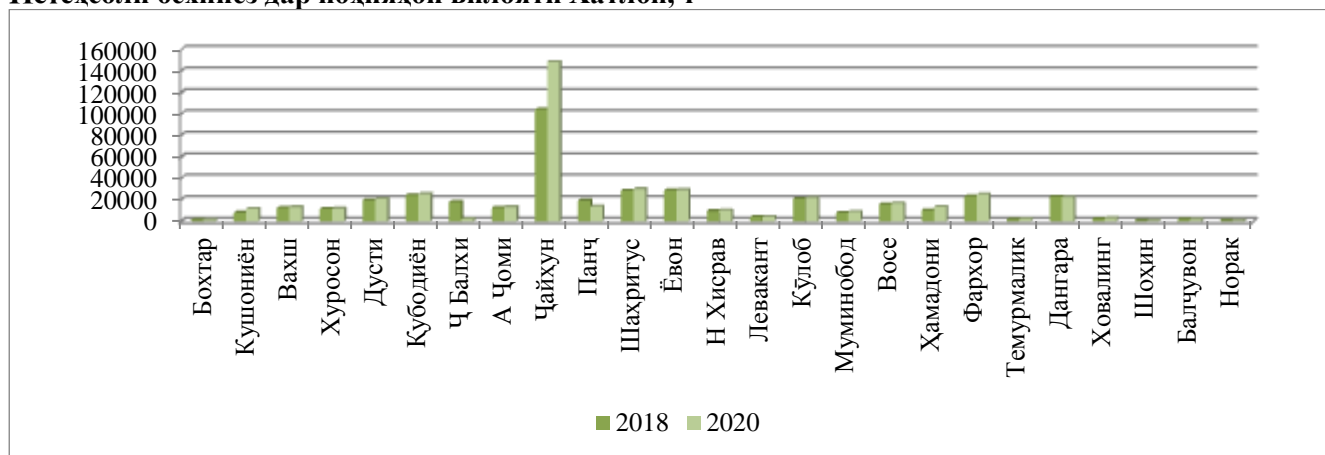
<p>Стерлинг</p>		<p>Навъи пиёзи сафед, мӯҳлати пӯхтарасӣ 110 – 120 рӯз. Вазни миёна бех 100 – 120 грамм. Гирдшакли бо пустӣ сафед. Дилааш мулоими сероб, бо маззаи махсус. Нигоҳдориаш дуру дароз нест (3-5 моҳ), Ба аксари касалиҳо ва ҳашаротҳо устувор</p>
<p>Ред Барон</p>		<p>Сурхи баланд, мӯҳлати пӯхтарасӣ 90 – 95 рӯз. Вазни миёна бех 95 – 110 грамм. Шакли гирда, нимтунд. Бо диққатчалбқунандагӣ, намуди молӣ ва серҳосили ба навъи тичоратӣ мансуб аст</p> <p>Гирдшакли бо пустӣ сафед. Дилааш мулоими сероб, бо маззаи махсус. Нигоҳдориаш дуру дароз нест (3-5 моҳ), Ба аксари касалиҳо ва ҳашаротҳо устувор. Ба касалиҳо устувор, маззаи баланд, ба гармотобовар аст</p>
<p>Кармен</p>		<p>Навъи Голандии сурх. Мӯҳлати пухтарасӣ ҳангоми парвариш аз кӯчат 75 – 80 рӯз. Ҳосилноки 2,5 кг/м². Вазни миёна 60 грамм, гирдаи пачак, зичии дилааш миёнаи рангаш бунафш. Мазааш нимтунд. Воситаи бехтарини пешгирӣ аз бемориҳо.</p>
<p>Золотничок</p>		<p>Миёнапаз, бехпиёз гирдаи зич. Вазнаш 50 -100 грамм, пусти беруна зарди тиллогун, иллан сероби сафед. Сифати молб ва ҳосилноки миёна. Ба шароити боду ҳаво устувор. Бартариҳо: сифати хуби мазза; устуворӣ ба гулкунӣ</p>
<p>Радар</p>		<p>Навъи зимистонӣ. Устувор ба шароити боду ҳаво, парваришаш осон. Баргаш сабзи баланд, шаклаш гирдаи бо диллаи зич. Вазнаш то 300 грамм. Пушташ зарди тиллогун, барои нигоҳдорӣ мувофиқ. Ба сармои то – 15°С тобовар. Аз шинонидан то чамъоварӣ 250 рӯз. Дар як ҷой шинонданаш ду сол пай дар пай шинонданаш мумкин нест.</p>
<p>Азелрос</p>		<p>Тариқи кушти тухмӣ ва шинонидани кӯчат парвариш карда мешавад. Бехпиёзи гирдаи ҳамвор бо вазни то 120 грамм бо ранги зарди баланд. Маззаи дилаи сафел тунди форам. Мӯҳлати пӯхтарасӣ 90 – 105 рӯз. Ҳосилноки баланд -50- 60 кг/10 м², ба касалиҳои замбуруғи устувор.</p>

Назари оморӣ

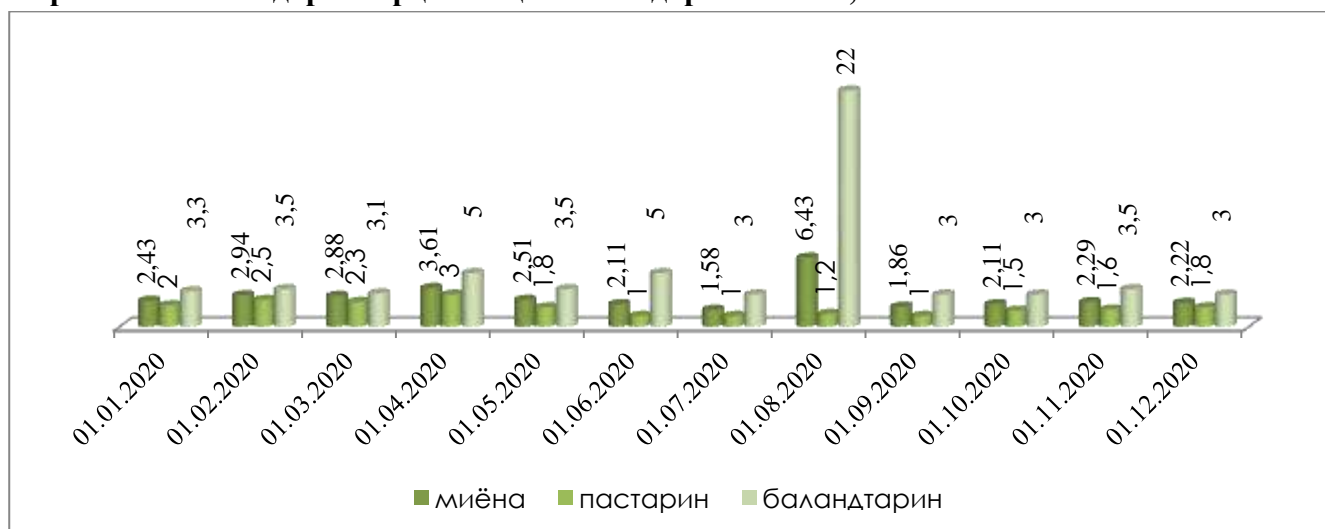
Ҳосили умумии қарам дар вилояти Хатлон, тонна

2019	2020
408897	449640

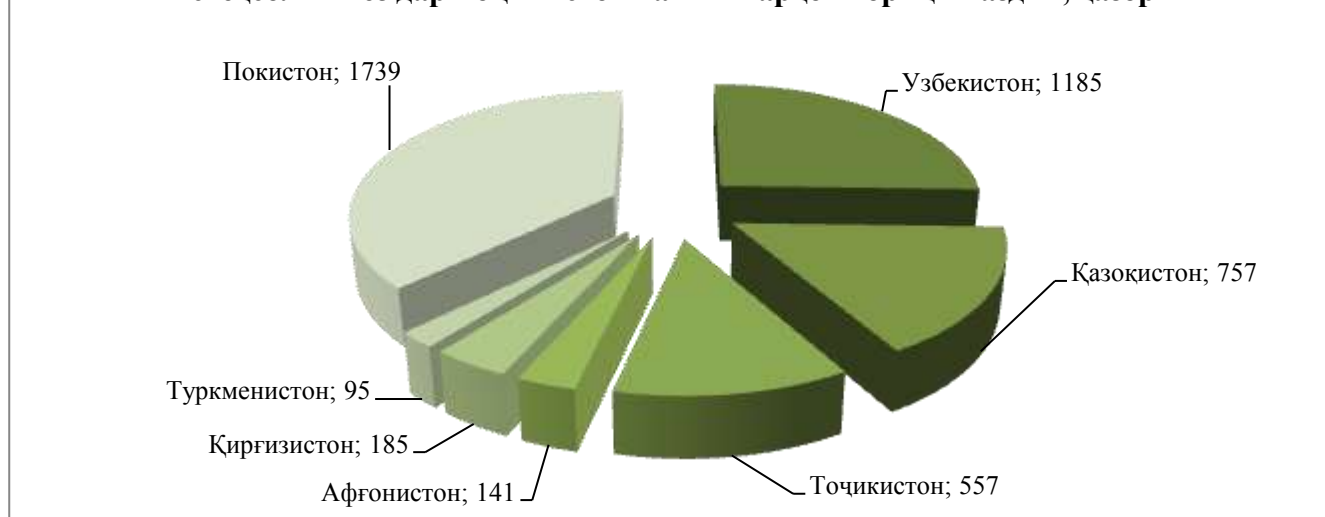
Истеҳсоли беҳпӣз дар ноҳияҳои вилояти Хатлон, т

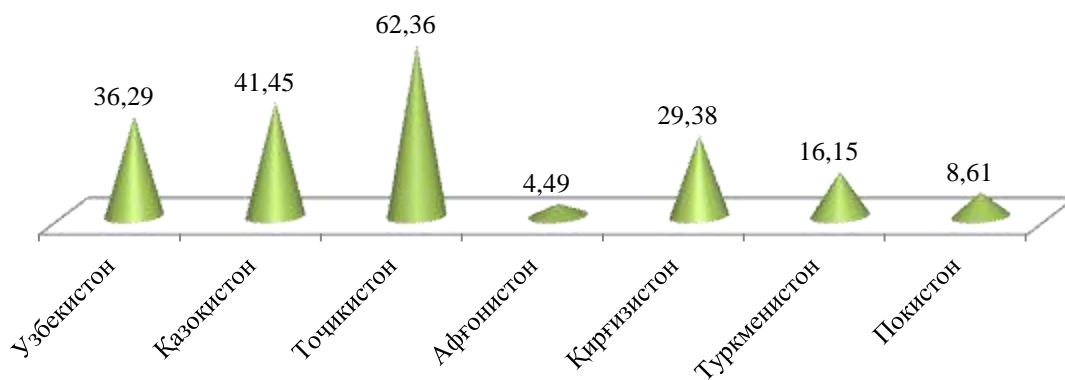
Нархи пиёзи беҳӣ дар бозорҳои Тоҷикистон дар соли 2019, сомони/кг

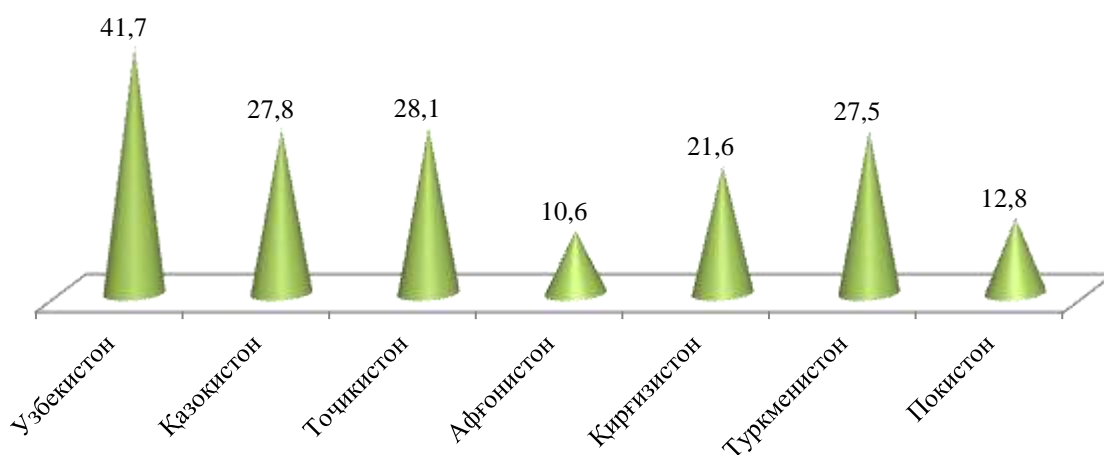
Истеҳсоли пиёз дар Тоҷикистон ва кишварҳои хориҷи наздик, ҳазор т

Истеҳсол ба 1 нафар аҳоли (кг)

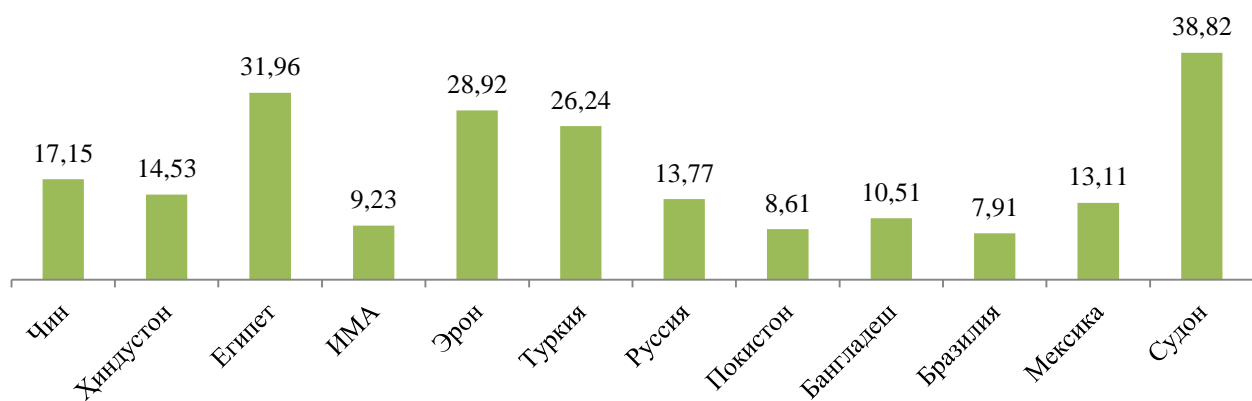
Ҳосилнокӣ (т / га)

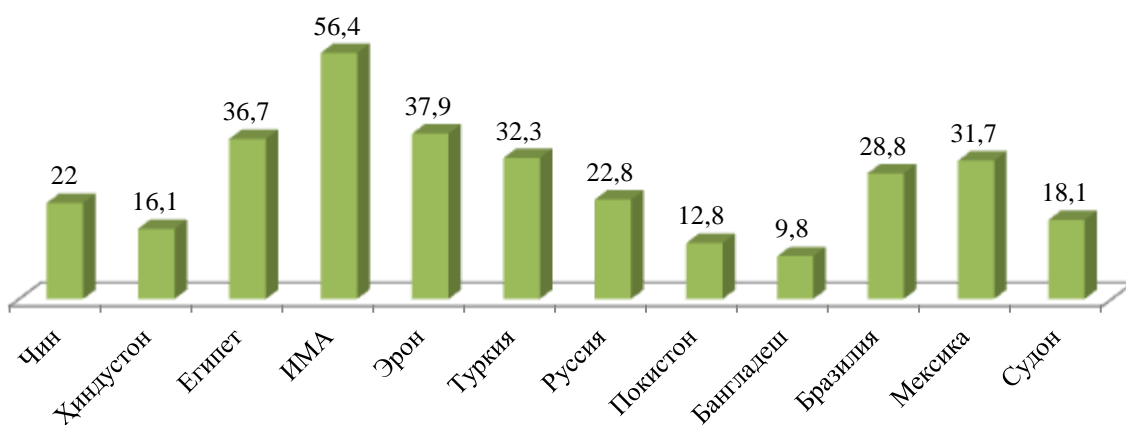
Истеҳсоли пиёз дар кишварҳои ҷаҳон (ҳазор тонна)

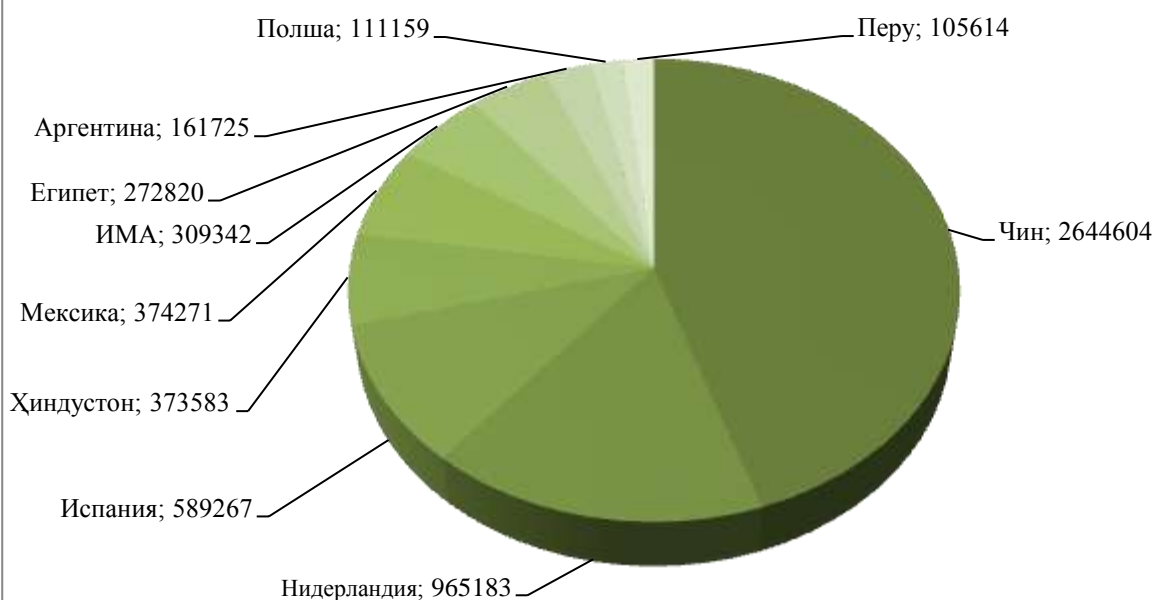
Истеҳсол ба 1 нафар аҳоли (кг)

Ҳосилнокӣ (т / га)

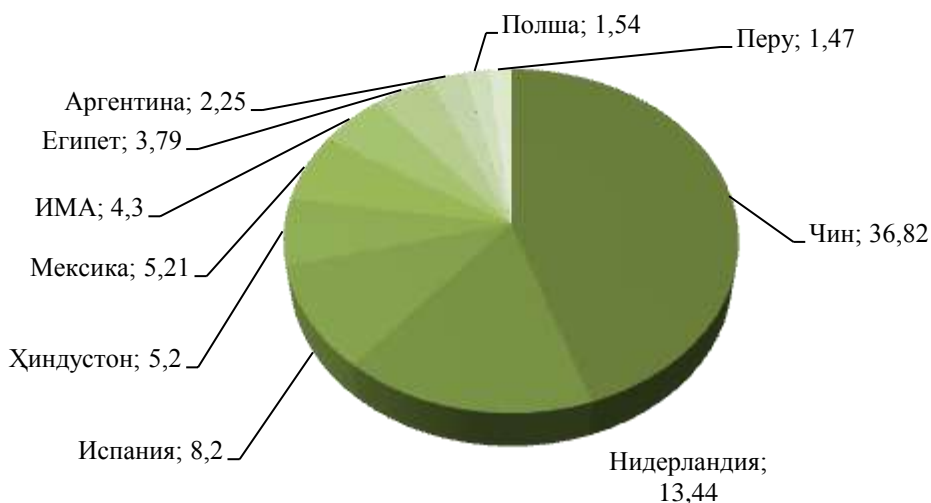

Содироти пиёз аз кишварҳои ҷаҳон дар соли 2019, ҳазор доллари ИМА

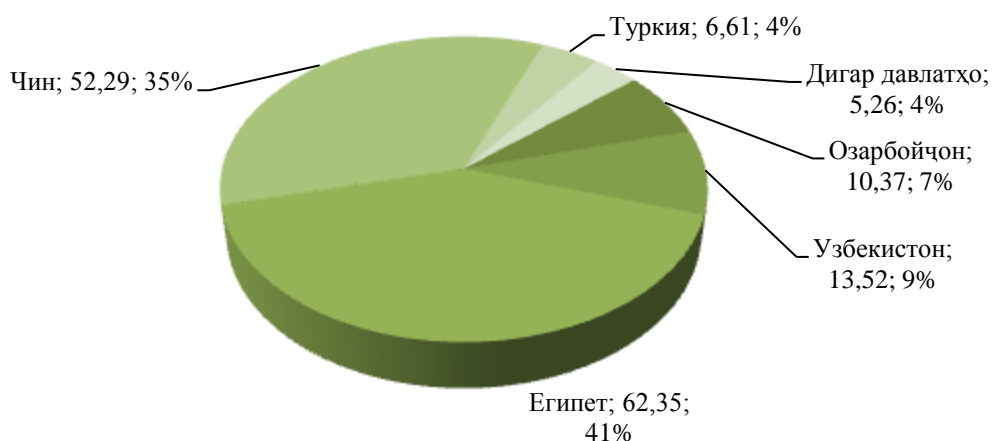

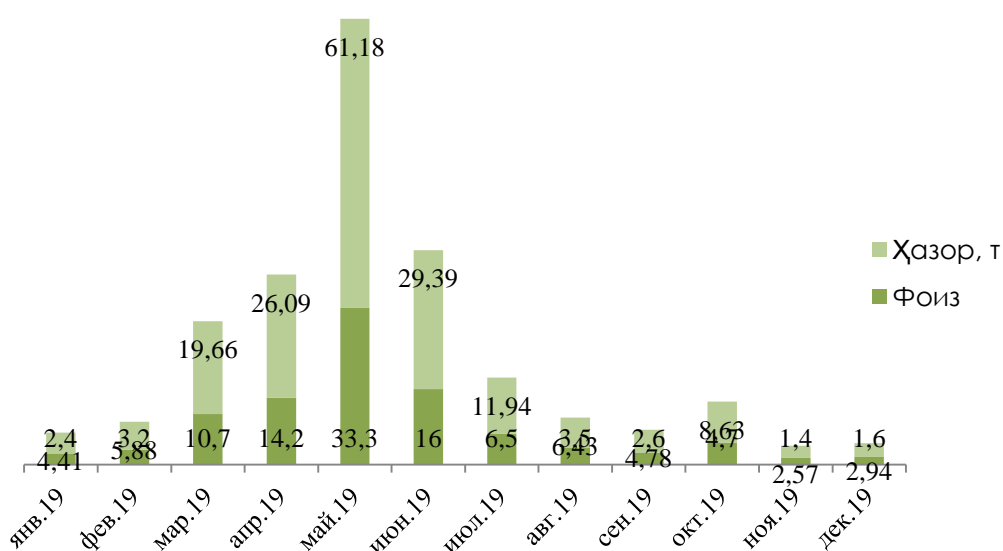
Содирот пиёз аз кишварҳои ҷаҳон, % аз содироти ҷаҳонӣ

Содироти пиёз ба Руссия дар моҳҳои январ - сентябри соли 2019, ҳазор т

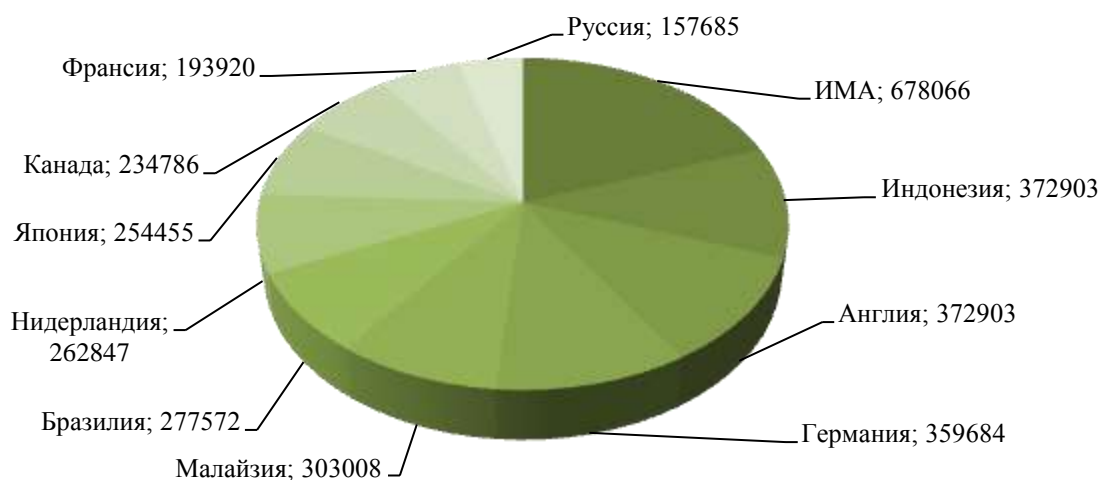

Содироти пиёз ба кишвари Руссия дар соли 2019 бо моҳҳо

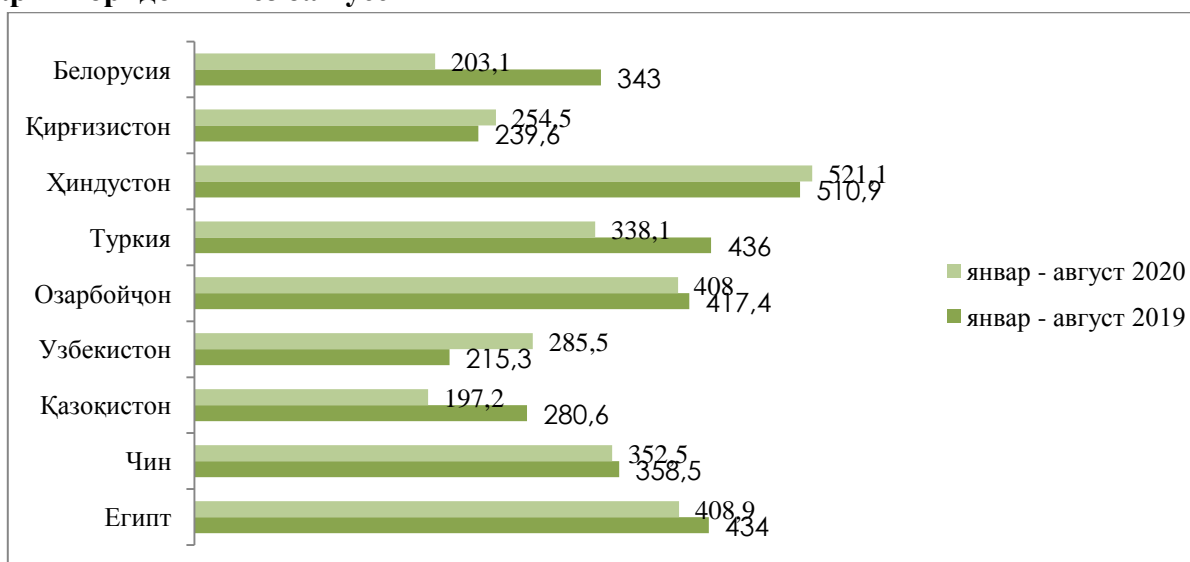
Воридоти пиёз дар соли 2019, ҳазор доллари ИМА

Воридоти пиёз дар соли 2019, % аз воридоти ҷаҳонӣ

Нархи воридоти пиёз ба Россия

Раванди тайёр намудани пиёзи бехӣ барои содирот

Чамъоварии пиёзи бехӣ

Давраи нашъунамои пиёз аз навъ, хусусиятҳои навъ, вақти кишт, шароити обу ҳаво вобаста аст.

Аломатҳои умумии пӯхтарасии бехпиёз:

- ранги барг тағир меёбад - он соя зардро пайдо мекунад.
- Барг ба сатҳи хок ҳам мешавад ва агар аз нисфи баргҳо ба замин ҳам шуданд, ин маънои онро дорад, ки вақти чамъоварии ҳосил фаро расидааст.
- Гардан (минтақа байни бех ва барг) мулоим мешавад (чандирӣ гум мешавад) ва нисбати давраи аввала каме борик мегардад.
- Қабатҳои болопӯши бех хушк гардида, рангашон тағир меёбад (ранги ба навъ хосро мегиранд).
- Инчунин, қабатҳои болопӯши бех ба садо баровардан оғоз мекунанд.

Усулҳои тезонидани мӯҳлати чамъоварии бехпиёз

Агар шумо дарк кунед, ки ҳосили дилхоҳ ба даст омадааст, вале пиёз ҳоло ба дараҷаи камолот нарасидааст, метавон ба таври зерин ҷараёни пӯхтарасии бехпиёзро тезонид:

- 2 ҳафта пеш аз чамъоварии ҳосил обмониро қатъ намудан лозим аст, гарчи ҳаво хушк бошад ҳам.
- Метавон решаҳои чабандаро каме ҳалалдор кард, то бехпиёз ба ғизогирӣ аз ҳисоби баргҳо гӯзарад. Аз баргҳо доред ва каме ба боло кашед, тавре ки бехпиёзро қанда мегиред, вале дар ин ҳолат бояд бехпиёз дохили замин монад. Бо ин мақсад, метавон аз чоршоҳ истифода кард.
- Агар замин хушк ва мулоим бошад, метавон ҳар як бехро каме аз хок ҷудо кард, то қисми болоии он луч монад. Бо шарофати ин қабатҳои болои пӯсти бехпиёз тезтар мепазанд.

Усули дурусти кандани пиёз аз қатор

Бояд рӯзи чамъоварӣ ва хок бояд гарм ва хушк бошанд. Дар ҳеҷ сурат на бояд ҳосил дар ҳавои намнок ё боронӣ чамъоварӣ гардад.

Қоидаҳои асосии чамъоварии пиёз:

- *Метавон бехпиёзро бо даст аз замин берун кард ва ё ба воситаи чоршоҳ кофта гирифт. Ҳарду усул хеле васеъ истифода мегардад.*
- *Якҷанд бехпиёзро якбора кашидани гирифтани нашояд, ҳар бех дар алоҳидагӣ бояд аз замин берун бароварда шавад.*
- *Ҳангоми чамъоварии ҳосил набояд шитоб кард, ҳамаи амалиётҳоро диққаткорона бояд иҷро кард, то ки бехпиёз захм набардорад.*
- *Набояд бо мақсади аз хок тоза кардани бехпиёз онҳо ба якдигар ё ба ягон ҷисми дигар куфт. Интавр метавон ба онҳо осеб расонид ва барои ниғаҳдошт корношоям гардонид.*
- *Агар ҳангоми чамъоварӣ тасодуфан поя қанда шавад ё бех захм бардорад, бехтар аст, ки ин гуна бехпиёз барои истеъмол истифода гардад. Ниғаҳдориҳои дарози ин гуна бехпиёз ғайриимкон аст.*

Хушк намудан ва омодагӣ ба ниғаҳдошт

Дарҳол пас аз чамъоварии ҳосили пиёз, тавсия аст, ки он дар давоми 2-3 ҳафта хушк карда шавад. Ба хушккунӣ махсусан дар тобистонҳои боронӣ диққаткорона муносибат намудан лозим аст. Шароити бехтарин барои хушккунӣ – ҳарорат дар ҳудуди 24 – 30°C, ҳавои хушк ва шамолрав мебошад. Инчунин бояд баргҳои пиёз хушк карда шавад, феврал баъди чамъоварӣ буридани баргҳо лозим нест.

Барои хушккунӣ шумо метавонед пиёзро дар замин ва ё дар болои ягон матоъ паҳн кунед. Барои боз ҳам бехтар хушк шудан бехтар аст, пиёз бояд як қабат ҷойгир карда шавад. Ҳангоми хушккунӣ, бояд мунтазам пиёзро (як маротиба дар як рӯз) тағӯ рӯ кард, то ки пиёз якхеле хушк гардад.

Аз аломатҳои зер муайян кардан мумкин аст, ки пиёз пурра хушк гардидааст:

- *Бехпиёзҳо мустақаманд, на мулоим;*
- *Қабатҳои болоии пусти пиёз аз пиёзак ба осони ҷудо мегарданд;*
- *Ғафсии гардани хеле кам мегардад;*
- *Гардани хушк аст;*
- *Қабатҳои берунӣ комилан хушк ва зичҷанд, дар даст садо мебароранд.*

Вақте ки ҳосил хушк гашт, пиёзро буридан лозим аст. Буришро бояд тавре гўзаронид, ки 3-5 см гардана боқи монад. Агар хоҳед, ки пиёзро бо баргҳояш нигоҳ доред, пас баргҳоро дар дарозии 15 см боқи монда, решаҳоро буридан лозим аст.

Пас аз хушконидан ва буридани баргу поя, чудокунии бодикқати ҳосилро гўзаронидан лозим аст: Ҳар як пиёз диққаткорона аз назар гўзаронида мешавад, ҳамаи бехпиёзҳои захмдор, шакли нодурустдошта, ба касалиҳо гирифторшуда, пўсидаро чудо намуда истифода бурдан лозим аст.

Пас аз ҳамаи ин марҳилаҳо, бехпиёзҳо дар қуттиҳои картонӣ, сабадҳо ё халта гўзошта, инчунин баргҳояшро бофта овезон кардан лозим аст.

УСУЛҲОИ МУОСИРИ НИГОҲДОРӢ ДАР АНБОРҲОНА ВА САРДҲОНА

Нигоҳдории бехпиёз дар фасли зимистон

Хушконидан ва нигоҳдории бехпиёз кори захматталаб мебошад. Бехпиёзи бо пуррагӣ пухта расидагӣ барои нигоҳдорӣ тавсия карда мешавад. Кафолати муддатҳои дер истодани пиёз дар анборхонаҳо ин аз риояи қоидаҳои агротехникии парвариши он, чамъоварии саривақтӣ ва чораҳои (корҳои) тайёркунии маҳсулот вобастагӣ дорад.

Хушк шудани гарданаи пиёз, пажмурда ва саросар ҳобидани баргҳо нишонаи пухтани бехпиёз мебошад. Агар пиёзи пухтагӣ сари вақт чамъ оварда нашавад, он гоҳ баъди 6-8 рӯз сабзиши он барқарор мегардад ва пиёзи дар ин ҳол чамъ овардашуда дер намеистад. Чамъоварии бехпиёзро дар рӯзи хушкӣ офтоби гузаронидан беҳтар аст. Бехҳо бо тартиб қанда, чамъ карда мешаванд, партофтани ва тақон додан дар замин манъ аст, пиёзи зарбхурда зуд вайрон мешавад. Бехпиёзи чамъоваришударо дар майдон 6-8 рӯз мекушонанд. Баъди хушкшудан, баргҳояшонро бурида мепартоянд, ки барои навъҳои пиёзи гирдшакли пачақ думчаашро 3-4 см, барои пиёзҳои навъи дарозак 6-8 см думча мекунанд. Баъд пиёзро ба навъҳои молӣ ва ғайримолӣ чудо мекунанд.

На ҳамаи навъҳои пиёз барои нигоҳдорӣ мувофиқ аст. Навъҳои дерпазаки ва тунд (тез) қобилияти деристи хуб доранд.

Асосан дар истеҳсолот 3 усули нигоҳдории бехпиёз истифода карда мешавад:

- Нигоҳдории хунук, сард дар фасли зимистон, ҳарорат 0-3 °С;
- Нигоҳдории гарм, дар фасли гармо, ҳарорат +18...+22 °С;
- Нигоҳдории омехта (хунук-гарм). Тирамоҳ +18...+22 °С, зимистон паст карда мешавад 0...-3 °С, баҳорон ҳарорат баланд карда мешавад +18...+22 °С.

Дар шароити деҳот пиёзи хушконидашударо дар борҷогаҳои гуногун нигоҳдорӣ менамоянд.

- Нигоҳдорӣ дар қуттиҳои аз чуб тайёркардашудаи тарқишдори баландишон то 30 см;
- Дар сабадҳои химчагӣ;
- Халтаҳои ресмони ҳавогузар;
- Турхалтаҳои махсуси нигоҳдории маҳсулот;
- Бофта овезон кардан дар анборхона;

Бехпиёзро дар анборҳо рехта нигоҳдорӣ кардан мумкин аст, лекин ин усул камбудихои худро дорад, зуд вайроншави пўсиши маҳсулот ба амал омадани мумкин аст. Беҳтараш дар зарфҳои пешниҳод кардашуда пур карда шавад ва дар анборхона қабат ба қабат гузошта шавад.

Дар шароити хона бехпиёзро ба шакли халқа бофта, баста овезон карда нигоҳ медоранд. Маҳсулот хуб шамолрас гашта аз вайроншавӣ эмин мегардад. Агар дар ошхона бо ин усул бехпиёз нигоҳдорӣ карда шавад, аз таъсири моддаҳои фитодсидӣ безараргардии табиӣ ҳавои ошхона низ таъмин мегардад.

Идоракунии ҳарорат, намнокӣ ва гардиши шамол

Ҳангоми дар анборхона нигоҳдории бехпиёз шароитҳои зеринро муҳайё кардан лозим аст:

- Дар шароити таххонаҳои салқин, ҳарорати ҳаво -0...-1 °С барои навъҳои нимтунд ва ширин, -1...-3 °С, барои навъҳои дерпаз ва тунд, дар ҳарду маврид намнокии ҳаворо 75-90% нигоҳ доштан лозим аст;

- Дар рӯи фарши хонаи ҳавояш гармтар, ҳарорати хона +18...+22 ° С намнокии ҳаворо дар сатҳи 50-70% нигоҳ доштан лозим аст.

Бастабандӣ

Интиқол пиёз

Пиёз пеш аз интиқол бояд ҳатман хушк, аз хок тоза карда шуда, бар зидди ҳашаротҳо коркард карда шавад. Вагарна хавфи нобудшавии пиёз вучуд дорад. Одатан пиёзро дар қуттиҳои чубин, халтаҳои турин ҷой медиҳанд, ва онҳоро болои ҳам мегузоранд, баландии пиёзҳои болои ҳам гузошташуда, набояд аз 2 метр зиёд бошад. Вале метавон пиёзро ба таври тудда интиқол дод. Дар давраи тобистон – тирамоҳ имконияти интиқол додани пиёз бо нақлиятҳои оддӣ, автофураҳо, вагонҳои болопӯш, контейнерҳо мавҷуд аст. Вале ҳангоми фарорасии фасли сармо пиёз танҳо дар нақлиётҳои речаи ҳароратиашон батанзим даровардашаванда ва дорои шамолравӣ лозимӣ, дар нақлиётҳои рефрижератордор интиқол дода мешавад.

Дар шароити ҳозира дар аксар кишварҳо раванди ҷамъоварӣ ва коркарди минбаъдаи пиёз ба таври механикӣ амалӣ мегарданд. Ҷамъоварии пиёз тавасути пиёзканаки ЛКГ -1,4 ва ЛКГ -1,8 анҷом дода мешавад. Барои коркарди минбаъдаи пиёз, тозакунии аз боқимондаи растаниҳо, хок, пиёзи баргӣ, ҳамчунин андозабандии пиёз хаттӣ ПМЛ-6 ва ЛДЛ – 10 истифода мегардад. Баъди ҷамъоварӣ пиёзро гарм ва хушк мекунанд. Хушкунӣ дар анборхонаҳо тавассути шамолдиҳии фаёол анҷом дода мешавад. Пиёз бо қабати 2 м дар ду қатори байнашон фисоладошта ҷойгир карда мешаванд. Ҳаворо бавоситаи ду вентилатор ба туддаи пиёз равона мекунанд. Зери ҳарорти 45оС ва намнокии нисбии 20-40% , суръати ҳаракати ҳавоӣ 0,8-1 м/с пиёзро гарм мекунанд. Мӯҳлати гармкунӣ аз ҳаҷм, намнокӣ, дараҷаи камолот ва гирифтӣ ба касалиҳо вобаста аст. Одатан ин раванд на зиёда аз 8-12 соатро ташкил медиҳад. Баъди гармкунӣ пиёзро 3-6 рӯз зери ҳарорати 30-40оС хушк мекунанд. Ба анбори нигоҳдорӣ пиёзро тавассути автомобилҳо ба таври тудда, қуттиҳо ва ё турҳо интиқол медиҳанд.

Талаботҳои стандарт ба сифати маҳсулот

Талаботҳои стандарти ЕЭК ООН FFV-25, барои пиёз

Талаботи ҳадди аққал

Ҳама намудҳои бехпиёзпиёз, бо назардошти муқаррароти махсус барои ҳар як синф ва таҳаммулпазирии иҷозатдодашуда бояд чунин бошанд:

- солим;
- хушсифат; маҳсулоте, ки ба пӯшиш ё ба бад шудан ҳолат дучор гашта, барои истеъмол корношоам гаштааст, иҷозат дода намешавад;
- тоза; амалан бидуни моддаҳои бегонаи намоён;
- аз зарари сарди озод;
- ба қадри кофӣ хушк мувофиқи мақсади барои истифода пешбинишуда);
- амалан аз зараррасонҳо холи;
- бидуни нишонаҳои сабзиш аз берун;
- холи аз намии аз ҳад зиёд аз тарафи берун;
- бидуни ҳар гуна бӯй ва / ё маззаи бегона.

Рушд ва ҳолати пиёз бояд чунин бошад:

- *ба нақлиёт, боркунӣ ва борфарорӣ тоб оварад;*
- *дар ҳолати қаноатбахш ба манзил расонидани имкон дошта бошад.*

Тасниф

Пиёзҳои бехӣ дар ду синф тасниф карда мешаванд, ки аз руи аломатҳои зер муайян карда мешаванд

Синфи I	Синфи II
<p>Пиёз бояд сифати хуб дошта бошад. Ҷ бояд ба навъи он ва / ё намуди тичоратии он хос;</p> <ul style="list-style-type: none"> • саҳт ва зич; • амалан бидуни муякҳои реша; аммо, барои пиёзе, ки қабл аз дараҷаи пурраи камолот ҷамъоварӣ гардидааст, мавҷудияти муякҳои реша иҷозат дода мешавад. 	<p>Пиёзҳоеро дар бар мегирад, ки ба онҳоро ба синфи I нисбат додан мумкин нест, аммо ба талаботҳои ҳадди ақали дар боло номбаршуда ҷавобгӯ мебошад.</p> <p>Бехпиёзҳо бояд ба қадри кофӣ мустаҳкам бошанд.</p>
<p>Аммо, нуқсонҳои хурди зерин метавонанд иҷозат дода шаванд ба шарте ки онҳо ба намуди умумии зоҳирӣ, сифат, сифат, нигоҳдорӣ ва намуди молии маҳсулот дар баста таъсир нарасонанд:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • нуқсонҳои ночиз дар шакл; • нуқсонҳои ночиз дар ранг; • доғҳои сабук, ки на бештар аз панҷаки сатҳи онро ташкил медиҳанд; • канда шудани қабатҳои хушк ва қисман набудани онҳо, ба шарте ки дохили бехпиёз бетағйир боқӣ мемонад; 	<ul style="list-style-type: none"> • нуқсонҳо дар шакл ва ранг; • доғҳои, ки на бештар аз нисфи сатҳи бехпиёзро фаро мегиранд; • канда шудани пустҳои хушк ва қисман набудани онҳо дар масоҳати на бештар аз сеяки рӯи бехпиёз; • нишонаҳои ночизе, аз касали ё аз ҳисоби зараррасонҳо боқӣ мондаанд; • зарбҳои кӯчак; • муякҳои реша;

Андозабандӣ

Нишондиҳанда бо диаметри максималии буриш муайян карда мешавад.

Диаметри ҳадди аққал бояд 10 мм бошад.

Бо мақсади таъмини ягонагии андоза, фарқияти андоза байни маҳсулот дар бастаи якхела набояд аз нишондиҳандаҳои зер зиёд бошад:

5 мм, агар қутури бехпиёзи хурдтарин	15 мм, агар қутури бехпиёзи хурдтарин	20 мм, агар қутури бехпиёзи хурдтарин	30 мм, агар қутури бехпиёзи хурдтарин
10 мм ё зиёдтар, аммо на бештар аз 20 мм бошад. Аммо, дар ҳолатҳое, ки диаметри бехпиёз 15 мм ва зиёдтар, вале на бештар аз 25 мм, фарқият метавонад 10 мм бошад;	20 мм ё зиёдтар, аммо на бештар аз 40 мм бошад;	40 мм ё зиёдтар, аммо на бештар аз 70 мм бошад;	70 мм ё бештар бошад.

Таҳаммулпазирӣ

Дар ҳама марҳилаҳои татбиқ дар ҳар як партиаи маҳсулот мавҷудияти маҳсулоте, ки ба талаботи муқарраршудаи синфи муайян мувофиқи сифат ва андоза ҷавобгӯӣ нест, иҷозат дода мешавад.

А. Таҳаммулпазирӣ дар сифат

Синфи I	Синфи II
Дар маҷмӯъ мавҷудияти 10% пиёзе, ки аз рӯи миқдор ё вазн ба талаботи ин синф ҷавобгӯ нест, вале ба талаботи синфи II ҷавобгӯ аст, иҷозат дода шудааст.	Дар маҷмӯъ мавҷудияти 10% пиёзе, ки аз рӯи миқдор ё вазн ба талаботҳои ин синф ва ба талаботҳои ҳадди аққал ҷавобгӯӣ нестанд, иҷозат дода шудааст.

Барои ҳама категорияҳои сифат: мавҷудияти 10% пиёзе, ки аз рӯи вазн ё миқдор ба талаботҳои андозабандӣ ҷавобгӯӣ нест иҷозат дода шудааст.

Намуди молӣ

А. Якраңгӣ

Маҳсулоти ҳар як баста бояд якхела бошанд; ҳар як баста бояд танҳо аз пиёзҳои пайдоиши якхела, як навъ, сифат ва андозаи якхела дошта, иборат бошанд.

Аммо, пиёзҳои ранҳои ҳархела доштаро омехта бастабандӣ қардан мумкин аст, ба шарте ки пайдоиш ва сифати якхела дошта бошанд.

В. Борпеч

Пиёзҳо бояд тавре бастабандӣ гарданд, ки ҳифзи дурусти маҳсулотро таъмин қарда тавонанд.

Маводҳое, ки дар дохили баста истифода мешаванд, бояд тоза ва чунин сифат дошта бошанд, ки ба маҳсулот аз дохил ва берун зарар нарасонанд. Истифодаи мавод, махсусан қоғаз ё тамғақоғазҳо бо мушаххасоти савдо иҷозат дода мешавад, ба шарте ки барои навишти матн ё нишонгузорӣ, ранг ё ширеши захролудро истифода нашавад. Тамғақоғазҳои ба маҳсулот часпонидашаванда, бояд тавре бошанд, ки ҳангоми гирифтани онҳо, дар маҳсулот ягон осори намоён боқӣ намонад.

Тамғагузорӣ

Дар ҳар як баста дар як тараф, ки аз берун намоён аст, бо ҳарфҳои хоно ва тозанашаванда навиштаҷот, ки маълумоти зеринро дар бар гирад ҷой дода мешавад:

Дар ҳолати дар яклухт супурдани пиёз (тавассути борқунии мустақим ба воситаи нақлиёт ё қитъаи борқашонии он), ин маълумот бояд дар ҳуҷҷати ҳамроҳиқунандаи мол, ки дар ҷои намоёни дохили воситаи нақлиёт гузошта шудааст, нишон дода шавад.

Аломатҳои мушаххас

Басту бандқунанда ва ё фиристонанда) Ном ва суроға ё рамзи расман қабулшуда ва / ё) рамзи муқарраршуда ё қабулшудаи борфиристанда).

Намуди маҳсулот

- Пиёз", агар маҳсулот аз берун намоён набошад.
- "Пиёзи омехта" дар сурати омехта ба таври возеҳ аз намудҳои гуногуни тичорӣ иборат бошад.

Пайдоиши маҳсулот

- Кишвари пайдоиш, ихтиёрӣ, ноҳияе, ки дар он ҷой парваришёфтааст ё номи милли, минтақавӣ ё маҳаллӣ.

Хусусиятҳои тичоратӣ

- Навъ
- Андоза бояд ҳамчун ҳадди аққал ва ҳадди аксар қутур ё вазн ифода қарда шавад